

ἀγουπικρὸ τό, Καππ. (Ἀραβάν.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. οὐς. *aḡi* καὶ διαλεκτ. *aḡu* (δηλητήριον) καὶ τοῦ ἐπιθ. *πικρός*.

Εἶδος χόρτου.

ἄγουρα ἐπίρρ. Θράκ. (Ἀλμ.) Κεφαλλ. Σύμ. κ. ἁ. Γβλαχογιάνν. Λόγοι κι ἀντίλογ. 58 καὶ 63.

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος*.

1) Ἀώρως, προώρως, πρὸ τῆς ὥρας, πρὸ τοῦ καιροῦ ἐνθ' ἄν.: Ἄγουρα ἐπῆε 'ς τὸ δάφο Κεφαλλ. Ἐξύπνησ' ἄγουρα αὐτόθ. Τὴν αὐγή... ξύπνησε ὁ καμπούρης ἄγουρα τὴν κόρη καὶ τῆς εἶπε Γβλαχογιάνν. ἐνθ' ἄν. 63: Ἡρθε, ξενιτεμένη φίλη, μὰ ἦρθε ἄγουρα (λέγεται πρὸς ἀηδόνα) αὐτόθ. 58. 2) Ὁ πρὸ τοῦ μεσονυκτίου χρόνος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον Θράκ. (Ἀλμ.): Ἄσιμ.

Ἄγουρα παράγουρα παππαδιές δὲν ψένουνι, κοκκιά δὲν καπαλίζουνι

(τοῦτο λέγεται κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν Χριστουγέννων καὶ Φώτων διάστημα). Πβ. ἀρχ. «ἄωρει τῆς νυκτός». Ἰδ. καὶ ΝΠολίτ. Παραδ. 2, 1257.

ἀγουράδα ἡ, Εὐβ. (Κονίστρ.) Σῦρ. Χίος — Λεξ. Κομ. ἀγουράδα Χίος (Βολισσ.) ἀγουράδα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἡ ιδιότης τοῦ ἄωρου καρποῦ, στρυφνότης Εὐβ. (Κονίστρ.) — Λεξ. Κομ.: Τὸ κρασί φέρνει μιὰ ἀγουράδα Κονίστρ. Πβ. ἀγουροφέρνω. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Σομ. Συνών. ἀγουριά, ἀγουρίλα, στρυφάδα. 2) Τόπος σκληρὸς ἢ πετρώδης ἀκατάλληλος πρὸς καλλιέργειαν Κρήτ. β) Ὁ ὁποσδήποτε μὴ δυνάμενος νὰ καλλιεργηθῇ τόπος ἢ μὴ καλλιεργηθεῖς παρ' ἄλλον καλλιεργημένον, ὡς ὁ περὶ τὰ δένδρα ἢ ὁ παρὰ τὸν φράκτην Κρήτ. Σῦρ. Χίος: Ἐκάμαμε τὸ χωράφι, ἀλλὰ δὲ δὸ κάμαμε καλά, μᾶς ἔμειναν ἀγουράδες Κρήτ. Νὰ μὴ γάνης ἀγουράδες (νὰ μὴ ἀφίνης μέρη ἀκατέργαστα) Σῦρ. Συνών. μεσαργά, πάραβόλα, χερσάδα. γ) Αὐλαξ Χίος: Φρ. Χαλῶ τοὺς ἀγουράδες (ισοπεδώνω τὰς ὑπὸ τοῦ ἀρότρου γενομένας αὐλακας).

ἀγουράκος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἁ.) ἀγουρακός Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος*.

Ὁ προσήκων εἰς ἄγουρον, εἰς ἄνδρα, ἀνδρικός ἐνθ' ἄν.: Ἀγουράκὸν λαλία (ἀνδρική, ἀρρενωπή φωνή) Κερασ. Ἀγουράκὸν στάσιμον-πορπάτεμαν-πουνάριν κττ. αὐτόθ. Ἀγουράκα λώματα (ἐνδύματα) Τραπ. Ἐφόρεσεν ἀγουράκα (ἐνν. λώματα) Ὁφ. Τ' ἀγουράκὸν ἢ γνῶσ' ἄς σὸ μάλαμαν ἀκριβὸν ἐν' (ὁ ἀνδρικός νοῦς εἶναι πολυτιμότερος τοῦ χρυσοῦ) Τραπ. Συνών. ἀγουράτικος, ἀντρίκειος, ἀντίθ. γυναικειος.

ἀγουρανέβατος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγουρανέβαστος Θήρ.

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος* καὶ τοῦ ἐπιθ. *ἀνεβατός*.

Ἐπὶ ἄρτου, ὁ ὠπτημένος μετὰ ἀτελῇ ζύμωσιν. ποῦ ψήθηκε χωρὶς ν' ἀνεβῇ καλά.

ἀγουράνος ὁ, Πόντ. (Ματζούκ.)

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος*.

Παιδίον. Συνών. ἀγουρίτσος.

ἀγουραπηλογιά ἡ, Κάμπ. ἀουροπηλοῖα Κάμπ.

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος* καὶ τοῦ οὐς. *ἀπηλογιά*.

Ἀγουρη ἀπηλογιά, ἄγουρος λόγος, ὕβρις, ἐξύβρις: Παροιμ. Ἡ μαχαιρὰ γατρεύεται, μ' ἀουροπηλοῖα πομένει (ὅτι ὁ τραχὺς λόγος οὐδέποτε λησμονεῖται). Πβ. ἀγουρολόγος.

ἀγουράτικο τό, ἀμάρτ. ἀγουράτικο Εὐβ. (Κάρυστ.)

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος*.

Εἶδος σύκων ὑποξίνων.

ἀγουράτικος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.) ἀγουράτ'κος Πόντ. (Ἀργυρόπ.)

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος*.

Ὁ εἰς ἄγουρον, νεανίαν, ἁρμόζων ἢ ἀνήκων ἐνθ' ἄν.: Ἐσέβεν 'ς ἀγουράτ'κον στόλον (ἐνεδύθη, δηλονότι ἡ κόρη, ἀνδρικήν ἐνδυμασίαν) Ἀργυρόπ. Συνών. ἀγουράκος, ἀντρίκειος, ἀντίθ. γυναικειος.

ἀγουρεύω Νάξ. ἀουρεύω Νάξ. ἀγουρεύω Κρήτ. Μέσ. ἀουρεύομαι Νάξ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος*. Πβ. ἀρχ. ὀξύς-ὀξύνω, παροξύνω.

1) Δίδω ἀφορμὴν εἰς τινα νὰ δυσαρεστηθῇ, ἰδίᾳ εἰς βρέφος νὰ κλαίῃ Νάξ.: Ἐούρεψές το πάλι τὸ παιδί. Θὰ τ' ἀουρέψης, μόν' ἄσε το. 2) Ἐπὶ τραύματος, ἔλκουσ κττ. ἀμτβ. ἐρεθίζομαι Κρήτ.: Ἀουρέψενε ἡ πληγή. 3) Μέσ. μισῶ, ἐχθρεύομαι, ἀντιπαθῶ Νάξ.: Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο τὸν ἀουρεύομαι. Εἶμαι ἀουρεμένος (θυμωμένος).

ἀγούρι τό, Θράκ. (Μυριόφ.)

Ὑποκορ. τοῦ ὀν. *ἄγουρος*.

Συνήθως πληθ. ἀγούρια, σταφυλαὶ τῆς ἀγρίας ἀμπέλου, αἱ ὁποῖαι καὶ ὠριμάσασαι εἶναι ὄξινοι.

ἀγουριά ἡ, Πελοπν. (Μεσσ. Μεσσήν.)

Ἐκ τοῦ ὀν. *ἄγουρος*. Πβ. ἀρχ. ἀωρία.

1) Ἡ ιδιότης τοῦ ἄωρου, τὸ νὰ εἶναι τι ἄωρον ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀγουράδα, ἀγουρίλα, στρυφάδα. 2) Ἄωρος καρπὸς Πελοπν. (Μεσσ.): Μὴν τρώτε ἀγουριές. Τὰ σταφύλια κόμα εἶναι ἀγουριές.

ἀγουρίδα ἡ, ἀγουρίδα Ἰων. (Σμύρν.) — Α' Ἐφταλ. Μαζώχτρα 150 ἀγουρίδα Εὐβ. (Κάρυστ. Κύμ. κ. ἁ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Κομοτ. Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) Μακεδ. Μέγαρ. Παξ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Καλάμ. Κόρινθ. Μεσσ. κ. ἁ.) Προπ. (Κύζ.) Σάμ. Σύμ. ἀγ'ρίδα Ἡπ. Β.Εὐβ. Θεσσ. (Ζαγορ. κ. ἁ.) Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.) ἀγουρίδα Ἰκαρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀγουρίδα Ἄνδρ. Θήρ. Κρήτ. Λέσβ. Μόλυβ.) ἀκουρίδα Λέσβ. ἀουρίδα Μεγίστ. Νάξ. (Γαλανάδ.) ἀουρία Κάμπ. ἀγουρήθρα Τσακων. ἀγουδούρα Σίκιν. γ'ρούδα Ἡπ. ἀγουίδα Σαμοθρ. ἀβρίρα Καππ. (Ἀραβάν.)

Ὡς ἐξ ἀρχ. οὐς. *ἀωρίς. Κατὰ K Foy ἐν Bezenb. Beitr. 12, 62 κέξ. ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἄωρος. Ὁ τύπ. ἀγγουρίδα κατ' ἐπίδρασιν τῆς λ. ἀγγούρι κατὰ ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2, 435. Ὁ τύπ. γ'ρούδα ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἀγουροῦδα. Ὁμοίως ἐκ τοῦ ἀγουροῦδα ὁ τύπ. ἀγουδούρα κατ' ἀμοιβαίαν ἐναλλαγὴν τῶν φθόγγ. ρ καὶ δ. Ὁ τύπ. ἀγουρήθρα

